

PELASTUSOPISTA

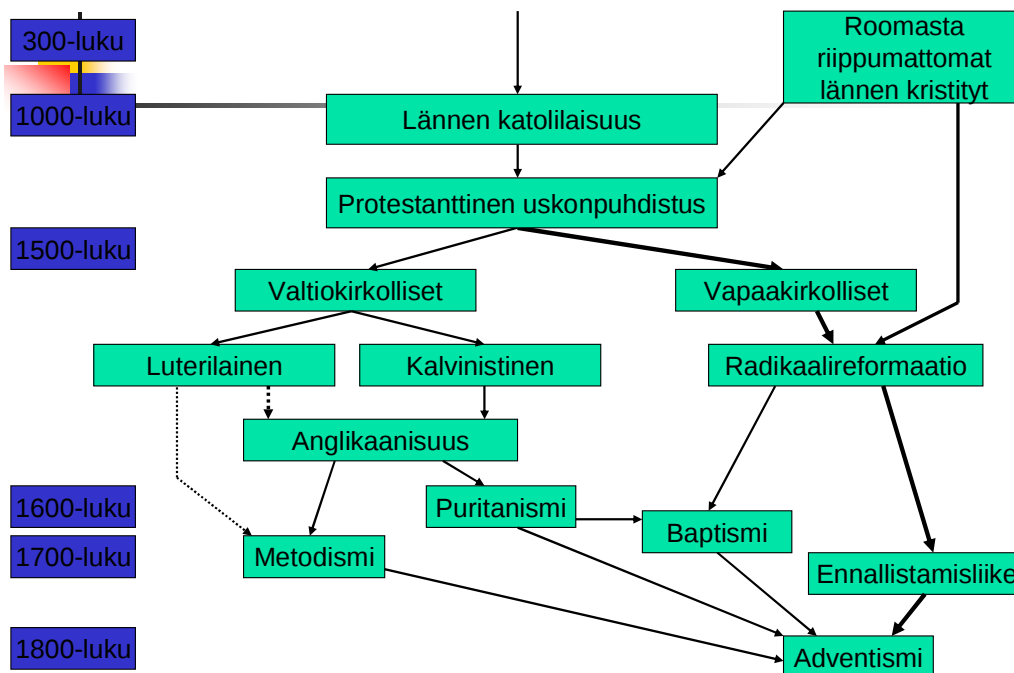
Vanhurskautus, pyhitys ja tuomio

Timo Flink, Joensuu 18.1.2008

Eri kirkkojen vanhurskautusnäkemyksiä

Katolinen	Prosessi	Synergismi	Voi menettää kuoleman synnin kautta	Vanhurskautus ja pyhitys sama prosessi
Luterilainen	Tapahtuma	Monergismi	Voi menettää luopumalla uskosta	Vanhurskautus edeltää pyhitystä
Metodistinen	Tapahtuma	Evankelinen Synergismi	Voi menettää	Vanhurskautuksen pysyvyys riippuu pyhityksestä
Ortodoksinen	Prosessi	Synergismi	Voi menettää kuoleman synnin kautta	Vanhurskautus ja pyhitys sama <i>theosis</i> -prosessi
Kalvinistinen	Tapahtuma	Monergismi	Ei voi koskaan menettää	Vanhurskautus pyhityksen peruste

Adventismin synty historiassa (yksinkertaistettu)

TERMINILOGIAN TAUSTA

- "Vanhurskauttaa"-verbi tulee heprean sanasta qdc (*siadaq*). Sen vastine kreikassa on dikaio,w (*dikaioō*).
- Molemmat sanat normaalissa kielenkäytössä tarkoittavat tuomarin oikeudessa antamaa julistusta syytetön syyttömyydestä → "julistaa syyttömäksi".
- "Vanhurskas" (hepr. *siedeq*, kr. *dikaios*) = oikeamielinen, lainkuuliainen, syytön.
- Lakiopillinen tausta vaatii oikeusopillisen julistuksen: syytön tai syyllinen (forenssinen toimenpide).

Vanhurskautuksen piirteet

1. Vanhurskautus oikeana suhteena Jumalaan (Room. 4:5, Jaak. 2:23).
2. Vanhurskautus syyttömäksi julistamisena (5 Moos. 25:1, Matt. 12:37, Room. 5:16, 18, 8:33).
3. Vanhurskautus oikeamieliseksi lukemisena (Room. 4:1-5, 22-24).
 - I – Jumalan lupaus, II – ihmisen vastaus uskossa, III – Jumalan julistus
4. Vanhurskautus jumalallisena anteeksiantona (Room. 4:6-8, 2 Kor. 5:19).
5. Vanhurskautus lopunajallisena elämänä ja uutena luomuksena = Pyhän Hengen antama uusi elämä (Room. 5:18 VKR, vrt. Room. 4:17) vanhan kuolleen tilalle (Ef. 2:1-5, 2 Kor. 5:17, Gal. 6:15, Room. 6:4, 7:6).
6. Vanhurskautus Herran vaihtona (Room. 6:3-4, 17, 20).
7. Vanhurskautus yhteisönä (Room. 12:4, 15:7, 1 Kor. 12:12-13, Ef. 4:4-5).
8. Vanhurskautus todellisuutena = Kristuksen tähden meitä käsitellään vanhurskaina, vaikka olemme syntisiä (Room 5:9).

Pari sanaa pyhityksestä

1. Pyhitys uutena suhteena ja statuksena (3 Moos. 19:2, 1 Kor. 1:2). Alkaa uskoon tullessa (1 Kor. 6:11, Ef. 5:25-26, Ap.t. 20:32, 26:18).
2. Pyhitys moraalisenä kasvuna (1 Joh. 3:2-3)
 - Uudessa elämässä vaeltaminen (Room. 6:4).
 - Osallistuminen tulevan maailman voimista (Ef. 1:19-20, Kol. 3:12-4:6).
 - Synti ei enää hallitse ihmistä (Room. 6:12).
 - Synti ei enää herra, vaan vihollinen, jota vastaan tulee taistella (Room. 6:2, vrt. Ef. 6:10-17, 1 Kor. 10:12-13).
 - Pyhitys jatkuva prosessi (Fil. 3:10-12, 16).
3. Synnittömäksi ihminen tulee vasta Jeesuksen tullessa, kun ihmisessä oleva perisynti poistetaan.
4. Kristuksen täydellinen pyhyys luetaan meidän hyväksemme (=olemme täydellisiä, objektiivinen pyhitys, Fil. 3:15).

Samalla muutamme kohti täydellisyyttä ja tahrattomuutta päivästä päivään (=subjektiivinen pyhitys, Fil. 3:12).

Lopullinen vanhurskautus

- Pelastetut tuomitaan (Room. 14:10-12, 2 Kor. 5:10, Saarn. 12:13-14, Hepr. 10:30).
- Perustuu lakiopilliseen *statuksen* muutokseen (Room. 8:1)
- Vaatii todisteeksi teot, jotka *osoittavat* uskon aidoksi (Room. 2:13, Jaak. 2:21-26).
- Vanhurskaaksi julistus uskon perusteella (Gal 2:16, Room. 3:20, Tit. 3:5), tuomio tekojen perusteella (Matt. 7:21-23, 18:23-25, Gal. 6:7-8, Ef. 5:5-6, Hepr. 10:26-31).
- Lopullinen vanhurskautus ei perustu omiin tekoihin, vaan uskoon joka on vastaanottanut Jumalan laupeuden (Matt. 5:7, kontra katolinen näkemys), ja joka usko näkyy uskon tekoina.
- On olemassa vain yksi vanhurskautus, joka on uskosta (Room. 1:17). Se seuraa uskovaa ensihetkestä alkaen aina tuomiopäätökseen saakka (Room. 5:9-10).
 - Kristuksen vanhurskaus ja pyhyys hyväksemme luettuna. Ei siis usko plus teot, vaan usko, joka on tarttunut Jumalan tarjoukseen, ja joka usko näkyy muuttuneena elämänä, jonka Jumala vaikuttaa.
 - Paavalin "Kristuksessa" = yhteys Kristukseen Vapahtajana ja Herrana.

Yhteenvetona

- Vanhurskautus: ihmisen *statuksen* muutos Jumalan edessä ja Pyhän Hengen saaminen uuden elämän mahdollistamiseksi (Room. 4). "no nyt"
- Pyhitys: Vanhurskautuksen seurauksena eliniän mittainen ihmisen *luonteen* muutosprosessi jumalallisen tarkoituksen mukaiseksi Pyhän Hengen työnä ihmisessä (Ef. 1-2, 2 Piet. 1).
- Lopullinen vanhurskautus: oikeusopillisen julistuksen *vahvistaminen* todisteisiin perustuen viimeisellä tuomiolla (Jaak. 2). "ei vielä"